

Wyniki oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej linii hodowlanych pszczoł w 2023 r.

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadzi ocenę pszczoł zgodnie z zakresem i metodyką prowadzenia oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej pszczoł. Dla pszczoł ocena wartości użytkowej prowadzona jest łącznie z oceną genetyczną na podstawie przeprowadzonych pomiarów i obserwacji.

Ocena według stacjonarnej metodyki (zwana dalej oceną stacjonarną) obejmuje poszczególne matki pszczele, których pochodzenie jest zgodne z określonym w programie hodowlanym dla danej księgi hodowlanej lub programie krzyżowania dla danego rejestru, a każdą matkę pszczelą ocenia się wraz z rodziną pszczelą.

Ocena ta polega na porównaniu wyników pomiarów i obserwacji cech matek pszczelich, prowadzonych w sezonie oceny, który obejmuje co najmniej okres jednego roku od momentu poddania matki pszczelej do rodziny.

Obserwacje i pomiary prowadzi się zgodnie ze Szczegółowym sposobem prowadzenia oceny stacjonarnej uzgodnionym przez KCHZ z hodowcą dla danej linii hodowlanej, w okresie umożliwiającym ocenę wszystkich cech określonych we wzorcu – standardzie hodowlanym lub programie krzyżowania dla danej linii hodowlanej pszczoł. Każda z linii hodowlanych ma indywidualny zakres i skalę punktacji za poszczególne cechy oceniane, jak również indywidualną maksymalną sumę punktów możliwych do osiągnięcia.

Ocenie stacjonarnej podlegają miodność, rozwój, łagodność, rojliwość i zimotrwałość oraz inne cechy określone we wzorcu - standardzie hodowlanym lub programie krzyżowania dla danej linii hodowlanej pszczoł niezbędne w realizacji programu hodowlanego lub programu krzyżowania (np.: zachowanie higieniczne, sposób zasklepiania plastrów, zachowanie pszczoł na plastrze). Ocenie mogą również podlegać cechy fenotypowe.

Ocena genetyczna prowadzona jest łącznie z oceną wartości użytkowej w oparciu o wyniki oceny stacjonarnej matek pszczelich z danej linii hodowlanej pszczoł.

Obliczenia są wykonywane w oparciu o sumę punktów uzyskaną przez matki pszczele z populacji danej linii hodowlanej, a ich wynikiem są między innymi wartość średnia uzyskanej punktacji oraz % współczynnik zmienności populacji obliczany wg wzoru $CV=(\sigma/\mu)*100$, gdzie:

CV - współczynnik zmienności populacji,

σ - odchylenie standardowe populacji,

μ - wartość średnia populacji.

W niniejszej publikacji zestawiono wyniki oceny pszczoł przeprowadzonej w 2023 roku i przedstawiono średnie wartości punktacji oraz wartości współczynnika zmienności populacji, uzyskane przez poszczególne linie hodowlane pszczoł.

Linie hodowlane pszczoł rasy kraińskiej (car)

Tabela 1

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
car Ab	13	24	19,85	2,69
car AGA	15	100	81,33	8,24
car Alpejka	21	18	16,95	8,82
car AISin	18	20	16,17	5,92
car Bałtycka	76	18	12,61	17,13
car Beskidka	11	18	16,18	5,15
car Bielka 1	41	22	19,63	10,11
car Bieszczadzka	25	27	20,12	2,92
car BR 20	24	23	16,13	2,05
car Brzezinka	23	15	13,22	11,58
car Ca	14	18	16,68	6,90
car CJ10	23	20	16,78	2,46
car Cp	14	18	16,44	5,79
car Cr	11	18	17,28	3,45
car CT46	18	20	17,94	1,28
car CT83	18	21	17,00	0,00
car Demeter	23	100	71,26	25,27
car Dobra	159	21	19,30	4,85
car Dolka1	15	28	23,60	13,99
car Galicya	59	100	61,03	13,57
car Gema	28	15	14,54	4,31
car Iwa	94	21	15,99	10,77
car Jugo	2	18	17,50	2,86
car Kamianka	13	18	16,31	10,03
car Ka-Prim	45	25	17,93	23,84
car Karpatka	16	18	15,88	4,38
car Kortówka	60	21	15,38	24,73
car Kujawska	19	20	16,21	10,32
car M1	44	15	13,00	14,30
car Maja	40	18	15,95	1,37
car Majówka	5	15	13,20	3,03
car Marynka	27	100	73,22	26,50
car Niagara	18	21	14,39	4,10
car Nieska	26	18	16,65	9,98
car Niw	10	18	15,40	7,79
car Pogórska Cb	11	18	16,14	8,33
car Prima	72	15	14,69	3,13
car R	8	15	12,00	14,43
car S	16	18	15,13	8,39
car SAWA 1	11	18	14,64	5,27
car SK	27	18	14,30	9,48
car Sudetka	11	28	23,19	14,47
car Tb	14	24	19,79	2,82
car Wanda	15	20	19,73	2,91
car Wielka	20	15	11,85	10,77

Linie hodowlane pszczół rasy kaukaskiej (cau)

Tabela 2

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
cau KP	30	24	22,18	3,96
cau M	20	18	13,90	14,55
cau Pb	16	24	19,81	5,70
cau WG	25	15	14,12	7,58
cau Woźnica	7	18	15,57	11,82

Linie hodowlane pszczół rasy środkowoeuropejskiej (M)

Tabela 3

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
M Asta	28	18	14,43	12,07
M Augustowska	42	15	11,60	9,79
M Kampinoska	44	15	12,34	8,97
M Północna	63	18	14,70	7,53

Linia hodowlana pszczół rasy włoskiej (lig)

Tabela 4

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
lig Regine	19	18	13,42	7,38

Linie hodowlane pszczoł pochodzących z krzyżowania

Tabela 5

Linia hodowlana	Liczba matek pszczelich poddanych ocenie stacjonarnej	Maksymalna liczba punktów w ocenie stacjonarnej możliwa do uzyskania	Średnia liczba punktów	Współczynnik zmienności
Amelka	24	25	19,88	1,66
AM	5	18	14,80	5,06
Daja	30	18	15,60	9,88
Galicja	19	18	14,74	9,56
Karolinka	81	10	7,64	21,50
Kinga	20	15	12,45	11,49
Kubatka	16	15	12,75	7,07
Magda	25	18	15,80	9,30
MDZ	17	15	12,82	21,60
Melissa	16	15	13,19	5,51
NB	9	15	13,56	7,05
Opolanka	9	21	19,56	3,50
Piaskowa	26	22	20,73	2,86
RUDA	15	15	12,27	11,32
SAWA	10	15	13,10	6,34
Sokólska	9	15	12,22	11,43
TR	15	15	13,53	3,69
Viktoria	14	18	16,36	4,39
Żuławska	45	18	15,00	4,22